

Tilsynserklæring for skoleåret 2025/2026 for Vestbirk Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 609005	Skolens navn: Vestbirk Friskole
----------------------	------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Bent Vestergaard

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
04-12-2025	0. - 2. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Vestergaard
04-12-2025	7. - 8. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
04-12-2025	3. - 6. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
04-12-2025	7. - 8. klasse	Idræt	Praktiske/musiske fag	Bent Vestergaard
04-12-2025	6. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
04-12-2025	6. - 8. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
26-02-2026	0. - 2. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Vestergaard
26-02-2026	3. - 5. klasse	P - fag	Praktiske/musiske fag	Bent Vestergaard
26-02-2026	6. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
26-02-2026	7. klasse	Idræt	Humanistiske fag	Bent Vestergaard
26-02-2026	3. - 5. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Vestergaard
29-04-2026	3. klasse	Musik	Praktiske/musiske fag	Bent Vestergaard
29-04-2026	7. klasse	Fysik	Naturfag	Bent Vestergaard

29-04-2026	6. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Vestergaard
29-04-2026	7. - 8. klasse	Matematik	Naturfag	Bent Vestergaard

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Mit første besøg i dette skoleår foregik i begyndelsen af december måned. Jeg var med til morgenlæsning i 3. - 5. klasse og observerede, hvordan eleverne stille og roligt gik i gang. Enkelte elever kom for sent, hvilket dog ikke forstyrrede nævneværdigt. Læreren samlede op på fraværende og syge elever, og det mærkedes, hvordan alle elever har deres plads i fællesskabet. En enkelt elev var denne dag ikke i stand til at komme i gang med læsningen, hvilket læreren havde en fin forståelse for og forklaring på.

I slutningen af februar fandt mit andet besøg sted. Jeg oplevede først morgenlæsning i lillegruppen med fin koncentration. Timen begyndte med angivelse af ugedag, dato og måned. Læreren skrev små lydrette ord på tavlen, som en del af eleverne var i stand til at læse. Eleverne læste derefter i små billedbøger og læselet bøger.

Morgensangen bestod denne dag af 2 sange og gennemgang af karakteristika ved frygt. Selve dette indhold var på for højt niveau sprogligt og begrebsmæssigt for lillegruppen.

Jeg var igen på besøg d. 29. april og overværede igen, hvordan skolehverdagen begyndte med morgenlæsningen i 4. -5. klasse. En ansat låste døren op til klasselokalet og eleverne fandt deres frilæsningsbøger frem, og de fleste elever gik i gang med læsningen samtidig med, at der var en hyggelig småsnakken. Lidt senere kom læreren, og alle elever kom i gang med læsningen. Læreren hjalp et par elever med at finde en ny bog og krævede ro og koncentration om læsningen. Jeg drøftede kort morgenlæsning hele året med læreren, der understregede vigtigheden af, at eleverne læste i skolen, da de ansatte havde oplevelsen af, at meget få elever læste i fritiden.

Jeg deltog i dagens morgensang, der bestod af lærerens fortælling om lege i gamle dage og det at samle frimærker. Læreren fremviste frimærkemapper og fortalte om det at sende breve og dampe frimærker af. Morgensangen sluttede med sangen Kom maj du søde milde, som langt de fleste elever sang med på. Ved morgensangen krævede de ansatte fuld koncentration og ro, men det mærkedes, hvordan de ansatte har omsorg for og kendskab til de enkelte elever.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I dansk i 6. -8. klasse har jeg overværet, hvordan eleverne arbejdede med at skrive til en brevkasse om en udfordring. Eleverne skulle besvare hinandens problemer, og læreren havde på tavlen skitseret, hvem de skulle bytte med. Eleverne tilsluttede sig fuldt ud opgaven med god energi og med fin respekt for hinandens problemer. Al blev også brugt som en makker, man kunne rådføre sig med. Den 4. december deltog jeg i dansk i 4. -6. klasse. Lucia stod for døren, og en del spørgsmål om dette blev drøftet. Elevernes spørgsmål blev tydeligvis taget alvorligt af de 3 voksne i klassen. Eleverne blev delt op, og undervisningen om "biodigte" fortsatte. Nissegaver blev også udvekslet i 4. -5. klasse.

I tysk i 6. klasse var emnet mobiltelefon. Eleverne havde tydeligvis alle erfaringer med dette emne, som de fint forsøgte sig med at udtrykke på begyndertysk. Arbejdsformen var varieret - tavlegennemgang, arbejde to og to, mundtlig og skriftligt arbejde fra Textbuch og arbejdsbogen. En eksemplarisk tysktime med stort engagement fra elevernes side, der alle fik sig udtrykt på tysk.

I dansk i 6. - 7. klasse har jeg været med i en time med opsamling af endelser gående på forskellen på "ene" og "ende" og ordklasser. Det videre arbejde foregik i hæftet: Min sjette danskbog fra Delta. Eleverne fik præsenteret ordklassen med en fin forklaring.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Jeg har observeret matematik i 0. -2. klasse med emnet koordinatsystemet. Eleverne arbejdede i deres matematikmapper med materiale hentet fra legoglektie.dk. De hurtigste elever havde mulighed for at sænke slagskibe. Enkelte elever havde svært ved både at læse opgaverne og at holde koncentrationen.

I matematik i 5. klasse var emnet kombinatorik taget fra legoglektie.dk. Eleverne havde svært ved opgaverne bl.a. tælletræ. Selv med 2 lærere er det svært at nå rundt om alle elever, når der arbejdes på så mange forskellige

niveauer. I matematik i 6. klasse har jeg været med i en time med vikar. Eleverne havde 3 fine muligheder for at arbejde med matematik i den time, skitseret på tavlen: Geogebra, Arealberegning, arbejde med deres drømmeværelse. Eleverne arbejdede stille og arbejdsomt med læreren som organisator og vejleder.

Jeg har set fysik i 7. klasse, hvor emnet var grundvand. Oplægget var taget fra vandværkerne og var meget illustrativt. Læreren ridsede de vigtigste faglige begreber op på tavlen. Eleverne lavede derefter forsøg med grundvandsdannelse ved hjælp af en flaske, hvor bunden skulle skæres af. Flasken blev fyldt med vand, grus, sand og aktivt kul. Eleverne fik på denne måde en fin forståelse af grundvandets dannelse.

Jeg har overværet matematik i 6. klasse og set, hvordan eleverne arbejdede med spejlinger og symmetriakser. Jeg oplevede et par elever, som havde meget svært ved at løse opgaverne og drøftede det med læreren, der kunne fortælle, at netop de to elever havde været fraværende ved introduktionen til emnet. De øvrige elever arbejdede generelt godt i forholdsvis meget uro. Jeg drøftede støjen med læreren, der selv bidrog med god energi ind i timen. Læreren var opmærksom på at arbejde med at få mere arbejdsro.

Jeg var med i matematik i 7. -8. klasse, hvor eleverne var i gang med at afslutte et økonomiforløb. Eleverne fremstillede et realistisk budget for fx en familie eller sig selv som studerende eller i uddannelse. Eleverne blev inddelt i grupper og skulle fremlægge deres budget for hinanden og især spørge ind til de valg, som blev fremlagt. Jeg overværede en gruppes fremlæggelse og så, at de havde opnået en fin forståelse og indsigt i budgetlægning.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

I 3. - 5. klasse i P-fag var emnet både at tegne og lave en figur i pap af elevernes yndlingskage. Eleverne gik efter det fælles, korte oplæg i gang med at tegne deres kage og derefter lave kage i pap. Eleverne arbejdede vedholdende og fik via figuren en fin fornemmelse for forskellige rummelige figurer.

Jeg har set leg og bevægelse i idræt i 7. klasse med få elever, der spillede badminton i en hyggelig stemning.

Jeg har igen observeret idræt i 7. klasse, der bestod af yogaøvelser på video. De få elever udviste sammen med læreren stor bevægelsesglæde og opdagede også, at øvelserne krævede mere, end de umiddelbart troede. Et par elever magtede ikke at deltage i alle øvelser, men læreren formåede at opmuntre dem og fastholde deres opmærksomhed på dog at forsøge en lille smule af øvelserne.

Jeg har observeret, hvordan eleverne i 3. klasse har indsunget skolens egen sang i et studie. Eleverne varmede op rundt om et klaver og gik derefter ind i lydstudiet for at synge sangen. Det krævede fuld koncentration og mange gentagelser, inden læreren var tilfreds med resultatet. Eleverne var engagerede og stolte over den indspillede sang. Et meget flot forløb, som i høj grad viser Vestbirk friskoles satsning på det musiske.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Ja, mine observationer af undervisningen danner grundlag for at kunne udtale, at elevernes standpunkt i dansk ligger indenfor, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Se ovenfor.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Se ovenfor.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Skole uden overbygning

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Ja, det er mit klare indtryk, at Vestbirk Friskoles samlede undervisningstilbud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Ja, det er mit klare indtryk, at Vestbirks samlede skoletilbud i høj grad ruster eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre.

Under mine besøg har jeg erfaret, hvordan de ansatte møder eleverne med stor respekt og empati samtidig med, at fællesskabet skal respekteres. De ansatte forsøger at inddrage eleverne i beslutninger, hvor det giver mening og er altid lydhøre over for elevernes meninger.

Om demokrati og forskellighed formuleres det på denne måde i skolens værdigrundlag: "Eleverne skal i deres dagligdag opleve en demokratisk og inddragende praksis og på den måde vokse ind i et fællesskab, der bæres af frihed, ansvar og empati. Vi forsøger at give eleverne en forståelse for forskellighed og til tider at lære dem at håndtere modgang."

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se ovenfor.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se ovenfor.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Ja

15.1 Uddybning

Men kun ud fra pædagogiske overvejelser fx i musik eller idræt.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Drenge og piger opleves at have samme muligheder på skolen.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Nej

17.1 Uddybning

Men skolen overvejer at oprette et elevråd.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Ja, de ansatte drøfter deres bekymringer for enkelte elever ved fælles møder og er bevidste om, at enkelte elever har brug for yderligere hjælp for at kunne gennemføre deres skolegang på en bedre måde.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Det er blevet pointeret ved pædagogiske møder.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Vestbirk friskole er en bæredygtig skole med en skolekultur, der gør den til et attraktivt tilbud for skolesøgende børn. De ansatte er kompetente og har elevernes hele personlige og trivselsmæssige og faglige udvikling for øje.